

5. Шаповал М.І. *Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації*. К ' Вид-во Європейського університету, 2001. – 174 с.
6. Шаповал М.І. *Менеджмент якості: Підручник*. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2007. – 471 с.

Annotation. *In the article there are definitely necessity of input of systems approach in the quality management of products, substantial descriptions of the system of quality management of domestic enterprises are definite.*

Key words: *systems approach, structure, quality management system, quality*

УДК 658 (045)

Л.В. Бондарчук, асистент,

А.Г. Мару сич, магістрант ВТЕІ КНТЕУ, м.Вінниця.

УКРАЇНСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

У статті викладені результати досліджень щодо становлення менеджменту в Україні не тільки як науки, але й окремої підприємницької діяльності. Визначено теперішній стан і перспективи розвитку, а також проаналізовано чинники, які гальмують розвиток менеджменту та шляхи їх подолання.

Ключові слова: *процес управління, трудові ресурси, менеджер, управлінські рішення, стратегічний менеджмент, реструктуризація.*

Великі складності, що зустрічаються на шляху малих, середніх і великих підприємств, потребують не тільки ефективної роботи колективу (персоналу) цих підприємств, а й чітку та згладжену роботу його менеджерів. Сучасне сприйняття менеджменту вимагає повної перебудови усіх впроваджених і діючих організаційних норм.

Проблеми теперішніх компаній – це проблеми їх менеджерів. Це питання є досить актуальним, оскільки десятки тисяч фірм знаходяться на межі банкрутства в результаті неефективної і повністю неорганізованої роботи їх вищої управлінської ланки – менеджерів.

Питанням розвитку менеджменту в Україні приділяється велика увага вітчизняними вченими і практиками. В даній статті проаналізовано роботи таких українських науковців: Гриценко Н.В., Казакова С.В., Гоц Н.С., Гоц І.С [ГЗ]

Постановка завдання полягає у визначенні проблем, що складають сучасний етап розвитку менеджменту в Україні і можливі перспективні шляхи щодо виходу країни з цього невтішного становища, доцільність розвитку нових форм організації управління для згладженої і ефективної роботи підприємств.

В Україні недалеко минуло мало низку кризових чинників для менеджменту, а саме: віра в абсолютну керованість, тіньове управління, психоз російських чиновників, зрівнялівка оплати праці тощо. Все це складові "українського соціалістичного менеджменту".

Менеджмент відкриває нове лице сьогодення, яке трохи трансформувалось після визнання України суверенною і незалежною державою. Наприклад, якщо раніше керівники діяли за принципом "виробництво запланованого обсягу продукції – передусім", то нині вони дедалі більшу увагу приділяють збуту, хоч ця галузь і досі залишається слабкою в українському управлінні. Проте з'явилися і нові "мінуси" українського менеджменту, про які мова піде у даній статті.

1. Нестача менеджерів. Потреба в менеджерах в нашій країні відчувається досить гостро, оскільки за умов трансформації України у світову економіку, зростає роль управлінців, які мають великий досвід щодо виходу з будь-яких кризових ситуацій на підприємстві. На жаль, Україна не забезпечена такими менеджерами повністю.

2. Невміння керівництва компанії ставити цілі та завдання, визначати критерії ефективності роботи. Нестача досвіду і знань менеджерів-управлінців призводить до не вміння визначити цілі та ставити завдання. У результаті – неефективне витрачання коштів [1, с.63-65].

3. Відсутність довгострокового стратегічного планування. Переважна більшість українських компаній не здійснює довгострокового планування своєї діяльності. Постає одразу ж таке питання: Чому? Відповідь досить проста: не здатність менеджерів довгостроково мислити на перспективу майбутнього своєї ж компанії. Водночас, у найбільш успішних в Україні компаній, докладають певних зусиль для розвитку методів прогнозування і планування, намагаються скласти еволюційну (поетапну) схему розвитку методів менеджменту, охоплюючи короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий терміни діяльності компанії.

4. Невміння наслідувати зарубіжній досвід. Історія вітчизняного менеджменту показала, що ми не тільки не знаємо, як створити власну ефективну управлінську структуру, а й не вміємо застосовувати набутий досвід і рекомендації іноземних менеджерів на практиці, пристосовавши їх до реалій нашого

життя.

5. Відсутність мотивування в бізнесі. Однією з вагомих особливостей управління компаніями в Україні є те, що наші менеджери зверхньо дивляться на потреби працівників, умови їхньої праці та можливості кар'єрного росту, тобто на ті фактори, що здебільшого мотивують (спонукають) працівників до ефективної праці і просувають бізнес у бік ефективного розвитку.

6. Слабка підготовленість керівників до управління галузями і підприємствами в умовах ринкової економіки, зміни організаційних форм власності тощо. У процесах роздержавлення, приватизації і реструктуризації сучасних підприємств перед вищим управлінським персоналом постає коло принципово нових завдань і цілей [2, с.67-68]. Вони стосуються як проблем і методів управління, так і відповідальності щодо отриманих повноважень перед окремими соціальними групами і суспільством в цілому.

7. Повне протиріччя дій уряду сучасним вимогам менеджменту. Український бізнес, передусім приватний, занадто залежить від волі чиновництва і непередбачуваних змін у діючому законодавстві, на які наші керівники не завжди встигають реагувати. Відтак сфера відповідальності розмита. Керівники відомств і міністерств, готуючи розпорядження і постанови, можуть помилятися або спеціально закладати вигідні для них правові механізми, нічим при цьому не ризикуючи. За наслідки таких помилок або соціальних викривлень у більшості випадків відповідає саме менеджер.

8. Брак і деформованість корпоративної культури. Вагомою вадою теперішнього становища менеджменту є брак корпоративної культури. Нині вона притаманна лише небагатьом українським компаніям. Психологія вищих керівників компаній визначає корпоративну культуру в цілому по організації. Недоліком української культури менеджменту є те, що керівник переважно на інтуїтивному рівні усвідомлює, що добре, а що погано [3, с.182-184].

Одним із чинників, що може вплинути на швидкий розвиток управління та подолання неблагополучної економічної ситуації в Україні, є безкомпромісна відмова від старих кримінальних звичок і умовностей та запровадження нових методів управління, орієнтованих на благополуччя суспільства і процвітання фірм.

Невідкладними завданнями підвищення ефективності менеджменту в умовах трансформації економіки України мають стати:

- переорієнтація теоретичних досліджень на стратегічні пріоритети виконання практичної діяльності та реалізацію інноваційного підходу в управлінні;
- реструктуризація підприємств як стратегічного заходу трансформації економіки;
- впровадження заходів із підвищення мотивації працівників різного рівня, яка б базувалася на відповідальності за досягнення визначеної мети та її результатів;
- вдосконалення структури персоналу на основі покращання організації робочих місць і умов праці, стимулювання творчого пошуку, організації навчання та підвищення якості людських ресурсів підприємства, розвитку систем оцінки управлінського персоналу підприємств;
- впровадження зарубіжного досвіду управління та ведення бізнесу, зокрема у сфері підвищення якості маркетингової та рекламної діяльності.

Розв'язання існуючих проблем менеджменту в Україні вимагає застосування системних механізмів на загальнонаціональному рівні. Одним з головних елементів такого механізму є побудова національної системи стандартів управлінської діяльності. Широкому впровадженню сучасних методів управління і, насамперед, усвідомленню підприємцями причини власних проблем сприятиме проведення "круглих столів" із залученням провідних фахівців. Потрібна також певна зміна пріоритетів з боку держави. Макроекономічні показники мають поліпшувати не тільки кон'юнктуру світового ринку, а й підвищувати ефективність роботи кожного працівника.

Список використаних джерел:

1. Гоц П. Є., Гоц І.С. Вимоги до фахівців у сфері менеджменту якості.// *Актуальні проблеми економіки*, -2007, -№6, -С.62-66.
2. Гриценко П.В. Світовий досвід реструктуризації підприємств// *Актуальні проблеми економіки*, -2007, -№6, -С.67-72.
3. Казакова С.В. Корпоративне управління, як механізм успішного функціонування економіки України.// *Зовнішня торгівля: право та економіка*, -2007 – №4, -С. 182-185

Annotation. *In the article the results of researches are expounded in relation to becoming of management in Ukraine not only as sciences but also separate entrepreneurial activity. Certainly the nowadays state and prospects of development, and also factors which brake development of management and ways of their overcoming are analysed.*

Key words: *management process, resources of labours, manager, administrative decisions, strategic management, restructuring.*